

КОЛОКВИЈУМ ИЗ ПРАКТИКУМА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 2

18. април 2017.

Напомене. Колоквијум траје 120 минута. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка колоквијума. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба само овога папира и вежбанке, који се морају заједно предати. Употреба калкулатора није дозвољена. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 10 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ					Укупно поена		
Индекс година/број		Презиме и име					
/							
ПИТАЊА				ЗАДАЦИ			
1	2	3	4	1	2		

ПИТАЊА

1. Наелектрисана честица наелектрисања $Q = 15 \mu\text{C}$ улеће брзином $\mathbf{v} = 10 \mathbf{i}_x \text{ m/s}$ у простор у коме постоји електрично поље јачине $\mathbf{E} = 10 \mathbf{i}_x \text{ mV/m}$ и магнетско поље $\mathbf{B} = 3 \mathbf{i}_z \text{ mT}$. Израчунати вектор Лоренцове силе на честицу.

2. У линеарном материјалу релативне пермеабилности $\mu_r = 50$ и концентрације атома $N = 10^{22} \text{ cm}^{-3}$, познат је вектор магнетске индукције, $\mathbf{B} = 100\pi \mathbf{i}_z \text{ mT}$. Израчунати: (а) вектор јачине магнетског поља, (б) вектор магнетизације, (в) вектор магнетског момента атома, сматрајући да су сви моменти једнако оријентисани и (г) запреминску густину магнетске енергије у овоме материјалу.

(а)	(б)	(в)	(г)
-----	-----	-----	-----

3. У врло дугачком бакарном проводнику полупречника a постоји стална аксијална струја јачине I , равномерно распоређена по попречном пресеку проводника. Одредити изразе за: (а) вектор магнетске индукције у проводнику, (б) запреминску густину магнетске енергије у проводнику, (в) подужну густину магнетске енергије проводника и (г) унутрашњу подужну самоиндуктивност проводника.

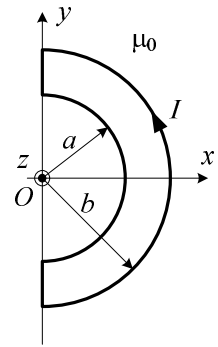
(а)	(б)	(в)	(г)
-----	-----	-----	-----

4. Однос средње снаге губитака услед хистерезиса и средње снаге губитака услед вихорних струја је 1, у једном магнетском колу, на учестаности 2 kHz. Одредити учестаност на којој је однос ових снага 3, у истом колу.

ЗАДАЦИ

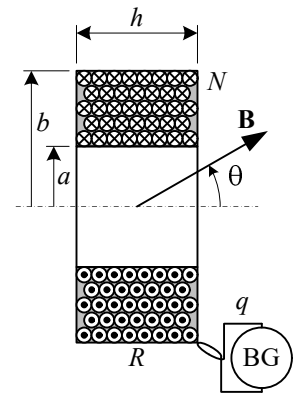
1. (Задатак се ради полазећи од **прве** стране вежбанке.)

Жичана контура, приказана на слици, састоји се од два праволинијска сегмента и два полукружна сегмента, полупречника a и b ($a < b$). Контура се налази у вакууму и лежи у Oxy равни. У контури постоји стална струја јачине I . Одредити (а) вектор магнетске индукције који струја у мањем полукружном делу контуре ствара у координатном почетку (тачки O) и (б) укупан вектор магнетске индукције у координатном почетку.

2. (Задатак се ради полазећи од **последње** стране вежбанке.)

Калем облика торуса формиран је од великог броја (N) завојака танке жице, равномерно расподељених по (правоугаоном) попречном пресеку торуса. Унутрашњи полупречник торуса је a , спољашњи полупречник је b , а ширина је h . Између крајева намотаја везан је балистички галванометар, а укупна електрична отпорност овога кола је R . Калем се налази у хомогеном магнетском пољу индукције $\mathbf{B}$ ($B > 0$). Угао између линија вектора магнетске индукције и осе торуса је θ ($0 \leq \theta < 2\pi$). Посматрају се два узастопна стационарна стања, дефинисана углом θ . (а) Одредити угао θ у првом и другом стационарном стању тако да између ова два стационарна стања проток кроз галванометар буде максималан. (б) Колики је проток у том случају? Референтни смер за проток поклапа се са референтним смером намотаја.

**ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА
КОЛОКВИЈУМА ИЗ ПРАКТИКУМА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 2,
ОДРЖАНОГ 18. АПРИЛА 2017. ГОДИНЕ**

ПИТАЊА

1. $\mathbf{F} = (150 \mathbf{i}_x - 450 \mathbf{i}_y) \text{ nN}$.

2. (а) $\mathbf{H} = 5 \mathbf{i}_z \text{ kA/m}$, (б) $\mathbf{M} = 245 \mathbf{i}_z \text{ kA/m}$, (в) $\mathbf{m} = 2,45 \cdot 10^{-23} \mathbf{i}_z \text{ Am}^2$ и (г) $w_m = 250 \pi \text{ J/m}^3$.

3. (а) $B = \frac{\mu_0 I r}{2 \pi a^2}$ у односу на референтни смер који је по правилу десне завојнице повезан са референтним смером струје,

(б) $w_m = \frac{1}{2} \frac{\mu_0 I^2 r^2}{4 \pi^2 a^4}$, (в) $W'_m = \frac{\mu_0 I^2}{16 \pi}$ и (г) $L'_i = \frac{\mu_0}{8 \pi} = 50 \text{ nH/m}$.

4. $f = \frac{2}{3} \text{ kHz}$.

ЗАДАЦИ

1. (а) Струја у мањем полукружном делу контуре у координатном почетку ствара вектор магнетске индукције $\mathbf{B}^{(a)} = -\frac{\mu_0 I}{4a} \mathbf{i}_z$.

(б) Укупан вектор магнетске индукције у координатном почетку је $\mathbf{B} = \frac{\mu_0 I}{4} \left(\frac{1}{b} - \frac{1}{a} \right) \mathbf{i}_z$.

2. (а) Када је $\theta^{(1)} = \pi$ и $\theta^{(2)} = 0$ проток кроз галванометар је максималан и износи (б) $q_{\max} = \frac{2B\pi N(a^2 + ab + b^2)}{3R}$.

- РЕЗУЛТАТИ ЋЕ БИТИ ОБЈАВЉЕНИ ДО 18. АПРИЛА У 17:30 ЧАСОВА.
- УВИД У ЗАДАТКЕ ЈЕ 18. АПРИЛА У 17:30 ЧАСОВА.

Са предмета Основи електротехнике